

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Aan de Voorzitter van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Binnenhof 4
Den Haag

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20061
Nederland
www.rijksoverheid.nl

Onze Referentie
BZDOC-698161494-50
Uw Referentie
2017Z15533
Bijlage(n)

Datum 11 december 2017
Betreft Beantwoording vragen van het lid Leijten (SP) over de geheime stemming
over Europese Agentschappen

Geachte Voorzitter,

Hierbij bied ik u de antwoorden aan op de schriftelijke vragen gesteld door het lid Leijten (SP) over over de geheime stemming over Europese Agentschappen. Deze vragen werden ingezonden op 16 november 2017 met kenmerk 2017Z15533.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

Halbe Zijlstra

Antwoorden van de Minister van Buitenlandse Zaken op vragen van het lid Leijten (SP) over de geheime stemming over Europese Agentschappen.

Onze Referentie
BZDOC-698161494-50

Vraag 1

Hoe oordeelt u over het feit dat er een geheime stemming plaatsvindt over de verhuizing van twee Europese Agentschappen (het Europees Geneesmiddelen Agentschap (EMA) voor medicijnen en de Europese Bankenautoriteit (EBA) voor banken)?¹

Vraag 2

Op voorspraak van wie of welke landen is tot deze procedure besloten? Wat was de positie van Nederland bij dit besluit? Kunt u uw antwoord toelichten?

Vraag 3

Wat is de reden dat de stemming over de Europese Agentschappen anoniem plaatsvindt? Waarom is er bijvoorbeeld niet gekozen voor publicatie van het stemgedrag nadat de procedure heeft plaatsgevonden?

Vraag 4

Is deze geheime stemming in lijn met de transparantierichtlijnen van de Raad? Zo ja, kunt u uw antwoord onderbouwen met verwijzingen naar deze richtlijnen? Zo nee, is de stemming wel legitiem? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord vragen 1 t/m 4

Zoals in het verslag van de Europese Raad van juni 2017² is opgenomen is op dat moment en marge van de Europese Raad in Artikel 50 samenstelling besloten over de procedure en criteria die gelden bij de besluitvorming over de verhuizing van de EMA en de EBA. Hieruit blijkt dat het gaat om een intergouvernamenteel besluit van vertegenwoordigers van de regeringen der lidstaten genomen in het kader van de Raad bijeen (artikel 341 VWEU over EU-instellingen wordt hier analoog gevolgd voor EU-agentschappen). Om deze reden kent het besluit ook geen logo van een van de instellingen.

Aangezien het niet gaat om een EU besluit, zijn de gebruikelijke regels en praktijken rondom besluitvorming in de Raad strikt gezien ook niet van toepassing. Als vergeleken wordt met eerdere intergouvernamentele besluitvorming over de vestigingsplaats van agentschappen, dan kan worden geconcludeerd dat bij de EMA/EBA procedure juist sprake was van een transparant besluitvormingsproces. Zo zijn er door alle kandidaat lidstaten uitgebreide bid-books opgesteld, die zijn gepubliceerd op de website van de Raad, is er een publieke beoordeling gemaakt door de Europese Commissie, en is er besloten volgens een vooraf door de 27 Staatshoofden en Regeringsleiders bekrachtigde gedetailleerde procedure, die bovendien ook publiekelijk bekend is gemaakt.³

1 <https://www.euractiv.com/section/uk-europe/news/fate-of-banking-medicines-agencies-to-be-decided-by-secret-ballot/>

2 zie Kamerstukken 21501-20 nr 1233 en 21501-20 nr 1247

3 <https://www.consilium.europa.eu/media/21503/22-euco-conclusions-agencies-relocation.pdf>

Vraag 5

Deelt u de mening dat deze werkwijze van de Raad bijdraagt aan het gevoel onder burgers dat de Europese instellingen onvoldoende transparant en democratisch te werk gaan, iets wat de afstand tot de burger vergroot?

Onze Referentie

BZDOC-698161494-50

Antwoord

Nee, Nederland ziet in de gebruikte procedure en marge van de Raad geen reden aan te nemen dat de gebruikte procedure bijdraagt aan het gevoel onder burgers dat in dit geval de lidstaten en marge van de Raad onvoldoende transparant en democratisch te werk zijn gegaan. In Nederland is de inzet ten aanzien van de gebruikte procedure voor de keuze van de EMA en EBA steeds met uw Kamer besproken in de aanloop naar en na afloop van de RAZ en de Europese Raad in juni 2017. In dat kader wijs ik u tevens op de volgende Kamerbrieven hieromtrent.⁴

Vraag 6

Hoe gaat u zich ervoor inspannen dat de Raad een meer transparante werkwijze ontwikkelt, bijvoorbeeld door geheime stemmingen af te schaffen, Raadsbijeenkomsten publiek te maken via videoregistratie, meer Raadsstukken in de openbaarheid te brengen, etc.? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord

In algemene zin geldt dat stemmingen in de Raad openbaar zijn. De stemmingen in Raden worden uitgezonden via de website van de Raad, daarbij worden ook de resultaten van de stemmingen bekend gemaakt. Dit is ook voor de Raad Algemene Zaken van 20 november 2017 van toepassing.⁵ Niet alle delen van de Raad zijn echter openbaar. Dat geldt ook voor de procedure en marge van de RAZ voor keuze van de vestigingsplaats van de EMA en de EBA. In algemene zin geldt dat het kabinet zich sterk maakt voor een grotere openbaarheid van het Europees wetgevingsproces, hetgeen aansluit bij de inzet van het vorige kabinet in deze.

4 Zie Kamerstuk 21501-02 nr 1762 en 21501-02 nr. 1765 en 21501-20 nr 1233 en 21501-20 nr 1247).

5 zie <https://video.consilium.europa.eu/en/webcasts?categoryid=7&datefrom=2017-11-20&dateto=2017-11-20>